

“Det råtne gullet”

FBI, NRK1 og nrk.no

9. november 2011

16. november 2011

Marit Higrav

Harald Eraker

Lisbeth Fauske Løland

1. Journalister

Marit Higrapp, research og regi

Harald Eraker, research og nettartikler

Lisbeth Fauske Løland, research og nettartikler

2. Tittel på prosjektet

”Det råtne gullet”

3. Publisering

FBI, NRK1 9. november 2011: Dokumentaren ”Det råtne gullet”

nrk.no 9. november 2011: ”En forbrytelse mot miljøet”
 ”Norge en stormakt i Perus fiskeolje”
 ”Lovbrudd i milliardklassen”
 ”Noen lover å forbedre seg”

FBI, NRK1 16. november 2011: ”Det råtne gullet II”

nrk.no 16. november 2011: ”Mattilsynet reagerer kraftig på
 fiskeoljeproduksjonen i Peru”
 ”Bekymret over harsk fiskeolje i Omega3-
 kapsler”
 ”Omega-3 produkter fra Peru”
 ”- Norske eiere får ikke høre sannheten”
 ”- Mobbet vekk fra jobben”
 ”Maria Elena fikk 20 års fengsel etter fiskeolje-
 kritikk”

nrk.no 30. november 2011: ”Fiskeoljen – til dyr eller folk?”

4. Redaksjon

NRK FBI

YOTO

0340 Oslo

Tlf.: 2304 7000

5. Journalister/kontaktpersoner

Marit Higrapp, marit.higrapp@nrk.no . Mobil: 411 46442

Harald Eraker, heraker@hotmail.com. Mobil: 941 51889

Lisbeth Fauske Løland, lisbeth.fauske.loland@nrk.no. Mobil: 995 78959

Frank Sivertsen, red.sjef FBI, frank.sivertsen@nrk.no. Mobil: 958 15339

6. Redegjørelse for arbeidet

a) Når og hvordan kom arbeidet i gang, hva var idèen som startet det hele?

I april 2009 ringte en kilde en av oss med følgende spørsmål: ”Vet du at omega-3 kapslene på det norske markedet er laget av råttent fisk fra sør-Amerika?”

Det var oppsiktsvekkende opplysninger for oss; omega-3 – den suverene vinneren på kosttilskuddsmarkedet, kapselen som de fleste av oss har hjemme på kjøkkenet – var ikke den laget av norsk torsk, som annen tran? Og var den virkelig harsk, laget av råttent fisk?

Siden vi ikke hadde hørt noe om dette før, måtte det være temmelig ukjent for folk flest.

Og hvis det stemte, ville det være en veldig god og sjokkerende sak; det omhandlet tross alt et næringsmiddel, noe vi putter i oss – for helsa vår... Og det omhandlet en fiskerinasjon, med stolte tradisjoner, og høye krav til kvalitet og ferskhet på det vi spiser fra havet.

To av oss drøftet saken, og gikk i gang med å sjekke omega-3 markedet. Vi fant raskt ut at omega-3 kapsler langt på vei har tatt over for tranen på det norske markedet, og blitt en enda større industri – en milliardindustri. I tillegg blir kapslene stadig markedsført som et nødvendig kosttilskudd for bedre helse. Dersom tipset skulle vise seg å stemme ville dette angå svært mange nordmenn.

Tipseren var tilknyttet industrien, og hadde interesser i omega-3 produkter med råvarer fra Norge. Det var åpenbart at opplysningene vedkommende kom med, måtte behandles kildekritisk og sjekkes utførlig. Vedkommende gav oss navn på forskere og andre innen industrien, som satt på kunnskap vi kunne ha nytte av.

I mai 2009 hadde vi funnet nok indikasjoner til å overbevise redaksjonsledelsen; alt tydet på at det meste av fiskeoljen til omega-3 kapsler blir importert fra Peru og Chile – og mye tydet på at produksjonen på andre siden av jordkloden ikke var slik den burde være.

Dermed var vi i gang med researchen.

b) Hva var den sentrale problemstillingen ved starten av prosjektet?

Vi hadde en oppfatning av at omega-3 kapslene på det norske markedet var like norske som tranen, og at vi ikke var alene om å tenke slik. Derfor var følgende spørsmål viktige å jobbe videre med:

* Stemmer det at fiskerinasjonen Norge importerer det meste av fiskeoljen til omega-3 kapsler fra sør-Amerika?

* Og i så fall; hvorfor hentes fiskeoljen fra andre siden av jordkloden? Og hvorfor opplyser ikke industrien åpent om det?

* Stemmer det at fiskeoljen fra sør-Amerika er harsk og produsert under tvilsomme forhold?

* Og i så fall; hva synes forbrukeren om det? Og ikke minst; hvor bra er disse kapslene for helsa vår da? Hva hvis det slett ikke er så bra for helsa vår – at folk blir lurt til å kjøpe harske piller som ikke hjelper, eller til og med kan gjøre skade?

Vi definerte som et mål å følge prosessen fra fisk til kapsel, for å undersøke og dokumentere hva kapslene nordmenn kjøper i dyre dommer, egentlig inneholder.

c) Redegjør kort for hva som er genuint nytt i saken(sett mot evnt tidligere offentlig informasjon)

Omega-3 kapslene som sådan er en gjenganger i media, i typen saker som tar opp helseeffekten, og om hvorvidt de er sunne for hjertet, hjernen, leddene osv.

Den norske fiskeoljeindustrien som produserer kapslene har i liten grad blitt undersøkt av journalister – unntaket er svenske ”Uppdrag Granskning”s og ”Brennpunkt”s fokus på at enkelte selskaper henter fiskeolje i okkupert vest-Sahara, samt den påfølgende tollsaken mot GC Rieber.

Vi fant noen få artikler på nett som delvis omhandlet omega-3 kapslenes opprinnelse.

Men ingen i Norge har vist og dokumentert følgende:

- Lokalbefolkningen, særlig barna, langs kysten i Peru lider av ulike helseplager som følge av fiskeoljefabrikkenes utslipp til. Norskeide fabrikker er med på å forurense. Og norske selskaper kjøper uansett fiskeolje fra alle de store aktørene i Peru.
- Livskvaliteten forringes for folk som bor i områdene der det produseres fiskeolje, på grunn av utslippene. Svart, klebrig støv fra fabrikkene legger seg på alt i hus og hjem.
- Fiskeoljefabrikkene, også de med norske eierinteresser, slipper produksjonsavfallet rett ut på strendene og i havet. Tonnevis med organisk materiale, syrer og kaustisk soda, har akkumulert seg på havbunnen og drept alt liv over år, og forurensningen fortsetter ulovlig, på tross av strengere lover. Havet er dødt utenfor områdene der det produseres fiskeolje i Peru.
- Livsgrunnlaget for lokale fiskere er ødelagt mange steder i Peru som følge av fabrikkenes forurensning. Fisken er borte, og familier er drevet ut i fattigdom.
- Fabrikkenes forurensning av havet, i kombinasjon med rovfiske av ansjos, har også ført til alvorlig forrykkelse av næringskjeden i havet. Mange bestander er beviselig sterkt påvirket langs kysten av Peru, deriblant sjøløvebestanden. Men også fuglebestanden er sterkt redusert.

- Fiskeoljeindustrien, inklusive de norskeide selskapene, bedriver utstrakt rovfiske, og bryter peruansk lov på mange ulike vis, og i stor grad – og på en måte som er med på å utarme bestanden av ansjos, og slik forrykker næringskjedene.
Dette går klart fram av peruanske myndigheters bøtere register, som vi fikk innsyn i en del av – til sammen 12 500 bøter. Bøtere registeret viser hvordan norske selskaper gjentatte ganger har brutt loven på flere områder senere år.
- Fiskeoljefabrikker med norske eierinteresser behandler sine ansatte på kritikkverdig vis, og straffer fagforeningsarbeid. Arbeidere som står opp for sine rettigheter blir sparket, eller på annet vis skjøvet ut.
- Fiskeoljeindustrien knebler de som forsøker å rette et søkelys på industriens miljø-ødeleggelser og framferd, ved trusler og ulike metoder.
- Fiskeoljen til omega-3 kapsler blir produsert på en uhygienisk og kritikkverdig måte i Peru, produksjonen bryter med det gjeldende regelverket for området; EU-direktivet.
Ikke engang Mattilsynet, som er ansvarlig myndighet i Norge, var klar over at produksjonen foregikk på en slik måte.
- Produksjonsmetodene i Peru fører til at det aller meste av fiskeoljen som når norskekysten, og deretter brukes i norske omega-3 kapsler, er harsk.
- Denne informasjonen om produksjonsforholdene sammenholdt vi så med den nyeste norske forskningen på området, som viser at kapslene på markedet i all vesentlighet er harske, og at det er grunn til bekymring for folkehelsen ved inntak av harske kapsler.

d) Kort beskrivelse av organiseringen av arbeidet, metodebruk, kildebruk, problem underveis.

To journalister startet arbeidet våren 2009 og ble utvidet med en tredje journalist senere i prosjektet.

Vi gjennomførte flere kildemøter i starten, for å skaffe oss inngående kunnskap om produksjonen av fiskeolje og omeg-3 kapsler.

Da fikk vi vite at Norge henter det meste av fiskeoljen fra sør-Amerika fordi råstoffet i utgangspunktet skal ha et høyere innhold av omeg-3 enn fiskeolje fra Norge – men også fordi det er mye billigere arbeidskraft og produksjon i sør-Amerika. Dette bekreftet ulike kilder.

Vi kartla at Peru er verdens største produsent av fiskeolje, og via Statistisk Sentralbyrå fant vi at Norge importerer mer fiskeolje fra Peru enn Chile. Vi måtte velge ett land å konsentrere oss inn mot, valget falt naturlig nok på Peru.

Vi gikk bredt ut for å skaffe oss informasjon i denne første fasen. Vi leste oss opp på forskning om omeg-3, finsøkte på nettet, og snakket med svært mange kilder; hovedsaklig de som forsker på omega-3 og fiskeolje, offentlige instanser, natur- og miljøvernorganisasjoner, og folk som jobber i fiskeoljebransjen, eller har jobbet i den.

Tidlig forsto vi at dette er en svært lukket bransje, og en veldig mektig industri. Vi fikk flere historier om trusler mot personer som hadde forsøkt å si fra om negative forhold i bransjen.

En kilde fortalte at han hadde sluttet i jobben fordi han fikk alvorlige trusler. Han hadde jobbet inn mot fiskeoljeindustrien, og hadde inngående kunnskap om forholdene både i Norge og Peru – og han hadde forsøkt å varsle om kritikkverdige forhold.

Denne kilden var svært nyttig for oss i researchen. På grunn av sin kunnskap, og siden vedkommende var nøytral, og ikke hadde noen bindinger til bransjen – verken i sin tidligere, eller nåværende jobb.

Vedkommende vurderte lenge å stå fram åpent med det han visste om industrien, men han trakk seg da det tydeligvis ble kjent for noen i bransjen at han hadde snakket med oss; han ble på ny utsatt for ubehagelige telefoner, og satt under sterkt press. Etter dette trakk han seg også som kilde, og ba oss om å ikke ringe han mer. Han var helt klart redd...

Kilder trakk seg

Etter mange lange kildemøter fikk vi kartlagt produksjonen i Peru, og de kritikkverdige forholdene den foregår under. Vi fikk et klart bilde av hvordan både fisk og fiskeolje blir behandlet på en slik måte at råvaren harskner – tipset syntes å stemme. Men hvordan jobbe oss inn mot Peru, slik at vi kunne dokumentere forholdene der? Det skulle bli hovedproblemet vårt videre.

Sør-Amerika er på mange måter svært langt unna Norge. Det kan virke som kunnskapen om land og forhold der, er dårligere enn for andre deler av verden. Vi prøvde, men fikk ikke drahjelp av organisasjoner og nettverk som kunne hjulpet oss inn mot land i andre deler av verden; for eksempel har ikke de norske natur- og miljøvernorganisasjonene søsterorganisasjoner i Peru, slik de har i mange andre land.

Få av kildene våre i Norge hadde inngående kunnskap om produksjonsforholdene i Peru, enda færre hadde kontakter der – og ingen ville dele dem med oss..

Vi merket hele tiden denne frykten hos kildene; for å bli nevnt, for å bli mistenkt for å snakke med oss, for å kunne spores som kilde.

Vi ble fortalt at det gikk rykter i bransjen om hva vi jobbet med – at det var et tema.

Kanskje på grunn av dette begynte kilder som tidligere hadde snakket villig vekk, å trekke seg.

Vi fikk ikke informasjon vi tidligere var blitt lovet. Vi hadde av flere blitt lovet oljeprøver(oljen som kommer inn til norskekysten skal være svært harsk, og se fæl ut) slik at vi kunne få undersøkt kvaliteten på oljen selv – disse trakk seg en etter en, ingen ville skaffe oss en slik prøve.

Rett før ferien trodde vi at vi hadde det store gjennombruddet etter et svært informativt kildemøte. Vedkommende hadde ikke bare inngående kunnskap om forholdene i Peru, uten selv å ha interesser i bransjen – han hadde også et stort kontaktnett i landet. Og han ville hjelpe oss med å opprette kontakter, og forsøke å få avtaler for oss på en av fiskeoljefabrikkene han kjente godt til.

Håpet brast da vi kom tilbake etter ferien.

Fiskerne og arbeiderne på den aktuelle fabrikk i Peru ville ikke stille opp av frykt for arbeidsplassene sine.

Og kilden som så ivrig hadde fortalt oss svært mye om forholdene i Peru, trakk seg. Han ville verken gi oss ytterligere informasjon, eller hjelpe oss med videre med kontakter i Peru.

Vi hadde finsøkt det norske omega-3 miljøet for å jobbe oss inn mot Peru – denne kilden hadde føltes som det siste, store håpet. Hvordan skulle vi nå komme videre?

Hvem kunne vi stole på?

I jakten på nøytral informasjon var det vanskelig å vite hvem vi kunne stole på. Mange av kildene vi snakket med hadde interesser eller bindinger til bransjen – og noen hadde det tilsynelatende ikke, men hadde det likevel.

Vi sjekket konsekvent bakgrunnen til forskere og andre kilder, og fant at flere vi trodde var nøytrale, enten drev med oppdragsforskning for aktører i industrien, eller hadde bindinger til bransjen ved eierskap eller på annen måte.

Det var lett å snakke med forskere om harsk omega-3 og resultater av forskning som var gjort, men ble langt verre når vi ba om at de gjentok det samme i et intervju. Det opplevdes som vanskelig å få enkelte forskere til å bekrefte sin egen forskning, hvis den på noen måte var negativ for industrien. Det var for oss høyst betenkelig; er norske forskere så lite uavhengige?

Det opplevdes også som at personer i visse posisjoner i offentlige instanser jobbet så tett opp mot bransjen at de ikke var til å stole på for oss. For eksempel ved at de i stedet for å være åpne og gi oss informasjon, lukket seg og nektet oss informasjon, som for å beskytte bransjen.

Eller nærmest gikk inn i roller som talsrør for bransjen, ved å utelukkende gi oss informasjon som var fordelaktig for industrien (fortelle om hvor godt de jobber hos det og det selskapet, hvor proffe de er osv).

Som om partene hadde sin symbiose, og vi var fienden, og en trussel mot fred og fordragelighet. Veldig merkelig.

Vi gir opp

Til tross for all motstand ble vi mer og mer sikre på at vi var på sporet av en svært god sak. Vi hadde veldig mye informasjon, og god skriftlig dokumentasjon – men vi visste at det var håpløst så lenge vi ikke fikk åpne kilder, og en åpning inn mot Peru, slik at vi kunne dokumentere forholdene, og lage TV.

Mens vi jobbet med dette i 2009, trådte EUs hygieneregelverk i kraft for industrien i Peru som eksporterer til Norge, med det formål å bedre kvaliteten på produksjonen av fiskeolje.

Vi fikk via kilder inngående kunnskap om hvordan sterke norske interesser hadde lobbet og påvirket det nye regelverket i sterkt formildende retning, slik at ikke produksjonskostnadene i sør-Amerika skulle øke for mye.

Da skjønnte vi virkelig hvor mektig den norske omega-3 industrien er, også internasjonalt.

Samtidig forstod vi at skulle vi få nøytral informasjon og kilder som våget å stå fram, så måtte vi lete utenfor Norges grenser.

Vi kontaktet forskere på området både i Tyskland, Sverige, Danmark og USA, uten å komme videre.

En amerikansk forsker ba oss ta på skuddsikker vest om vi hadde tenkt oss til Peru! Han fortalte om britiske journalister som hadde prøvd å dokumentere forholdene rundt fiskeoljeindustrien i Peru, og blitt truet på livet.

Det var så klart skremmende. Skulle vi også utsette oss for dette?

Etter ca tre måneder måtte vi legge prosjektet til side. Vi kom ikke lengre ved å jobbe med dette på si av andre arbeidsoppgaver, og redaksjonell ledelse kunne ikke la oss fortsette.

Vi måtte bare innse at kampen var tapt i første omgang, men visste at dette prosjektet ikke kunne legges helt dødt – vi hadde fortsatt stor tro på saken.

Det gikk en høst og en vinter med et par spede forsøk på å holde kilder varme, og eventuelt finne nye.

Sommeren 2010 bestemte vi oss for å gjøre et siste forsøk på å overbevise ledelsen om at prosjektet fortsatt var noe å satse på.

Vi brukte noen dager i jakt på nye kilder og innganger, og skrev deretter et innsalg til ledelsen med argumentasjon for hvordan vi kunne komme videre. Det innebar nye ressurser i form av å hente inn en journalist med den kompetansen vi manglet; en som hadde erfaring med globaliseringssaker, og det å jobbe mot et land på andre siden av jordkloden.

Litt utpå høsten fikk vi tilslaget, ledelsen turte å satse; Harald Eraker ble hyret inn, og fikk en måned på å bekrefte forholdene i Peru, etablere kontakter, og forsøke å få til avtaler for oss.

Da måneden var over hadde vi det som skulle til for å få lov til å fullføre prosjektet, og vinteren 2011 gikk to av oss i gang for fullt med forberedelsene til opptak i Peru.

En lukket industri

Vi tar avgjørelsen om å gå for å forsøke å få dokumentasjon og tilgang i Peru både åpent og direkte fra selskapene, men også via våre kontakter.

Vi bestemmer oss for at Austevoll er den åpenbare kandidaten vi helst vil filme hos.

I denne første perioden drøfter vi mye temaet; når tar vi kontakt med selskapet, for å si hvem vi er og hva vi vil - hvor lang tid skal vi gi dem, hvor mye av virkeligheten kan de greie å endre?

Vi går for en kontakt nokså raskt, og i vår kontakt med industrien, valgte vi fra første stund å være helt åpne overfor de norske aktørene om at FBI skulle lage dokumentar om produksjon av omega-3 fra fisk til kapsel. Og vi opplyste om at vi ville se på hvilke sosiale og miljømessige konsekvenser denne virksomheten har, og bad selskapene stille opp i vår dokumentar.

Men, våre forespørsler om informasjon om hvor fiskeoljen selskapene bruker til omega-3 produksjon kommer fra i Peru, ble som oftest besvart med at dette er bedriftshemmeligheter.

Enda mer lukket var bransjen i forhold til våre forespørsler om å få komme på deres anlegg og filme; alt fra ilandføring av fiskeoljen, til raffinering av oljen, og produksjon av omega-3 kapsler. Store aktører som raffineriselskapene GC Rieber og Epax sa tvert nei til dette.

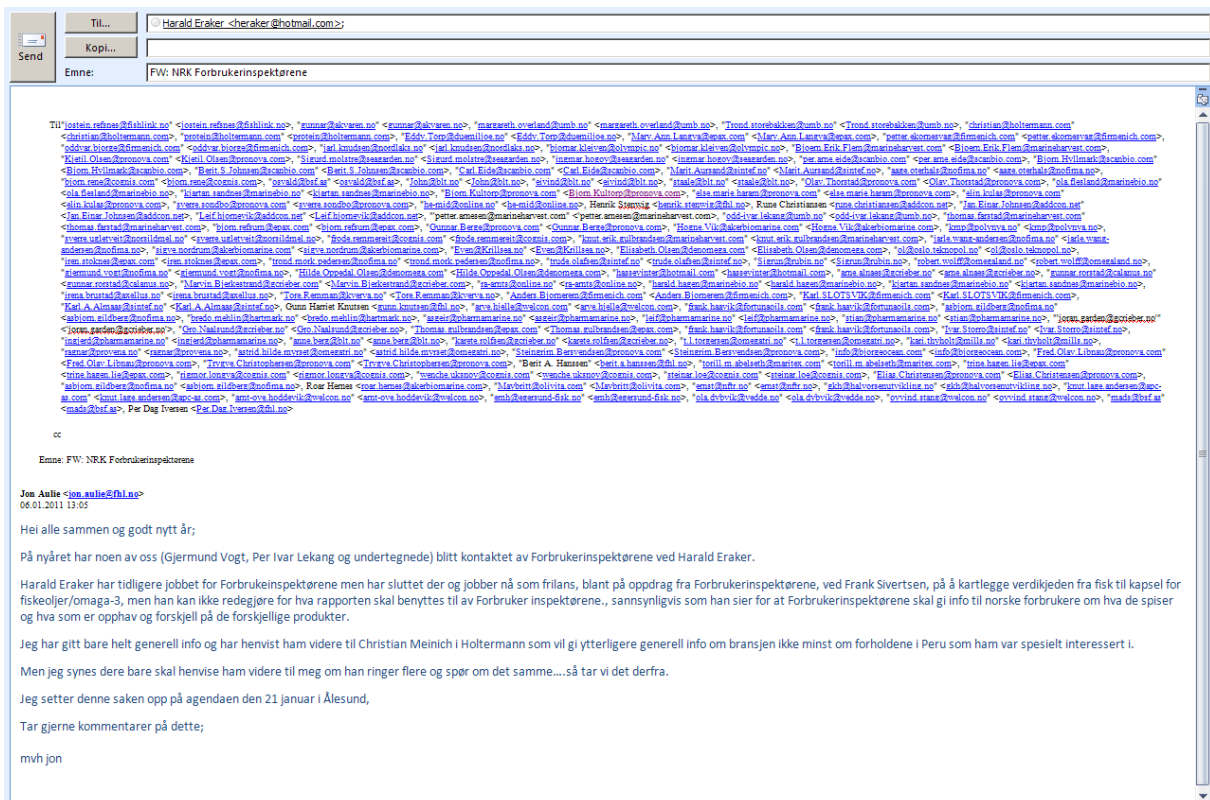
Forespørsel til Austevoll Seafood om å få besøke deres fiskeoljefabrikk og fiskeflåte i Peru, som drives av deres datterselskap Austral Group, ble også blankt avslått. Avslag fikk vi også av Ayanda, den største kapselprodusenten i Norge.

Det eneste selskapet som åpnet sine dører var Copeinca. Selskapet er børsnotert i Oslo, har delvis norsk eierskap, og sju fiskeoljefabrikk i Peru.

Bransjeorganisasjonen, Fiskeri- og Havbruksnæringens Landsforening (FHL), uttrykte stor vilje til å bistå oss i vårt arbeid. Men også her opplevde vi at de hadde den motsatte agendaen.

Under forarbeidet fikk vi videresendt en e-post fra FHL som hadde gått ut til alle aktørene i bransjen. Dette kunne vi slå fast fordi alle mottakeradressatene sto i e-posten.

Her ble det opplyst om at FBI holdt på å lage dokumentar om Omega 3. Men hvis selskapene ble kontaktet av FBI, skulle de la være å svare på spørsmål og heller henvise oss til FHL.

E-posten fra FHL hadde også blitt sendt til en rekke forskere innenfor institusjoner som Sintef og Nofima. Vi fikk bekreftet de tette båndene mellom forskere og industrien.

I det hele erfarte vi at det var lite eller ingenting som bransjen i Norge ville ut med av informasjon som hjalp oss i å finne ut hvordan virkeligheten er i livsløpet til omega-3 kapslene.

Research i Norge om forhold på den andre siden av kloden

Flere åpenbare problemer gjorde det vanskelig å sitte i Norge og finne ut hvordan fiskeoljeindustrien på den andre siden av kloden oppfører seg. Ingen i FBI's team behersker spansk, som er hovedspråket i landet. Så vidt vi fikk oversikt over, var ingenting skrevet eller omtalt i norske medier om problemstillingene vi var ute etter. Arbeidet med å kartlegge fiskeoljeindustrien i Peru, og dens konsekvenser for miljø og mennesker, måtte vi derfor starte på null.

Selve selskapsstrukturene til de sju-åtte største aktørene i Peru, inkludert de norske selskapene, lot seg gjøre å få oversikt over gjennom deres egne hjemmesider på nettet. Her fikk vi også oversikt over hvor i Peru selskapene hadde fabrikker langs kysten. Selskapenes årsberetninger ga også informasjon vi hadde god nytte av.

For eksempel når det gjelder Austevoll Seafood; vi fant et konglomerat av selskaper i familien Møgsters eie ved hjelp av å samkjøre Bizweb og selskapets årsrapporter og regnskaper. Peru og Chile-datterselskapene er skjult i Bizweb, men vi fant at disse er eid via en rekke underselskaper i de kjente skatteparadisene Cayman Island, Panama og Jersey.

Vi ser også nærmere på Møgsterfamilien, og finner at de er svært velholdende – til dels blant Norges rikeste.

Vi sjekker mot utenlandske registre for å finne regnskap på de søramerikanske bedriftene, men valgte å ikke prioritere dette sporet.

Gjennom internett fikk vi noen smakebiter på at ikke alt var som det burde være i fiskeoljeindustrien. Ikke minst fant vi mange YouTube videoer fra nyhetssendinger i Peru, som viste sinte arbeidere som demonstrerte mot blant annet et av de norske selskapene, Copeinca.

Vi ble også tipset av en forskerkilde om en video som en miljøorganisasjon i England hadde lagt ut fra Peru. Denne viste glimt av alvorlig forurensing fra fiskeoljefabrikkene og helseplager hos lokalbefolkning.

Men for å vite mer var vi avhengige av å få kontakter i Peru som kunne være vår forlengede arm og hjelpe oss i undersøkelsene.

Etter å ha trålet internett og spurt folk med kjennskap til Peru om tips, fikk vi til slutt kontakt med to personer som ble våre hovedkontakter og medhjelpere i landet. Den ene leder av en miljøorganisasjon med lang erfaring med fiskeoljeindustriens konsekvenser, den andre en biolog og aktivist med kjennskap til det marine liv og miljøproblematikk.

Sistnevnte, Stefan, kan flytende engelsk og ble vår hovedkontakt i forberedelsene fra Norge. Vi engasjerte ham til å foreta flere reiser i Peru for å undersøke forholdene rundt fabrikkene, knytte kontakter og snakke med fabrikkarbeidere, fiskere, lokalbefolkning og eksperter, og til å sjekke dokumenter på spansk.

Timer og dager ble brukt til samtaler med vår hjelper over Skype. Etter reiser og undersøkelser han foretok for oss, sendte han oss lange skriftlige rapporter.

Da vi bestemte oss for at vi ville filme under vann for å dokumentere forurensingen fra fabrikkene, fikk han i oppdrag å skaffe dykkerutstyr og leie båt og annet som var nødvendig.

Planleggingsprosessen og kommunikasjonen med vår fikser varte i måneder. Han ble helt avgjørende for å finne ut av forhold og detaljplanlegge reisen vår til Peru.

Det vanskelige for oss var tidsdifferansen til Peru, som gjorde at vi måtte planlegge all kontakt, samt at det tok tid før vi fikk tilbakemeldinger på det vi ventet på.

Like avgjørende ble miljøverneren Maria i Chimbote, byen som vi til slutt valgte å fokusere på, med sine rundt 50 fiskeoljefabrikker som i flere tiår hadde forurenset hav og luft.

Hennes egen erfaring - hun ble på 90-tallet dømt til 20 års fengsel for kampen mot fiskeoljeindustrien - og enorme kontaktnett i Chimbote, gjorde at vi fikk unik tilgang og innpass hos mennesker i alle samfunnslag.

I og med at Maria ikke kan engelsk, gikk vår kommunikasjon fra Norge til henne gjennom vår fikser Stefan.

Begge disse personene ble hver på sin måte avgjørende for å få tilgang til kilder i Peru - og for å få tilgang til dokumentasjon som for eksempel lovbrudd forårsaket av fiskeoljefabrikkene (se annet punkt).

Og jo mer vi jobbet oss inn mot Peru gjennom disse to, jo mer utvidet vår problemstilling seg; fiskeoljeindustriens problemer og ødeleggelser i Peru var større enn vi først visste, og norske aktører var definitivt en del av problemet.

Gjennom disse to fikk vi informasjon fra og tilgang til kilder innenfor feltene vi ønsket oss; helsepersonell, lokalbefolkning med helseplager, marinbiologer, arbeidere på fabrikkene, fiskere, fagforeningsfolk osv.

Det fungerte så bra å ha "våre folk" som jobbet for oss på forhånd, at vi hadde mange intervjuavtaler klare da vi landet i Peru.

Vi visste ikke med sikkerhet at folk kom til å stille, og hva de turte å fortelle – men mye var kartlagt, og vi hadde gjort våre valg på forhånd.

Lenge så det imidlertid ut til at vi ikke ville få tilgang til å komme inn i fabrikkene og være med på fisket etter ansjos, råvaren til fiskeoljen.

Dette ville vært svært uheldig, både i forhold til det filmatiske (en film om produksjonskjeden hvor seeren ikke får se hvordan dette faktisk skjer) og i forhold til et av hovedmålene: Å undersøke hvordan det står til med hygiene og kvalitet på råvaren til omega-3 kapslene vi spiser.

Vi diskuterte etiske problemstillinger, etter hvert som vi skjønnte at vi kunne bli stoppet av motstand; kunne vi betale for å komme om bord i båt/inn på fabrikk? Kunne vi filme skjult – ved hjelp av en arbeider/fisker på innsiden?

Selv om norske aktører kjøper fiskeolje av alle de store selskapene i Peru (dette fikk vi bekreftet gjennom importjournaler – se eget punkt under), valgte vi å fokusere på de to selskapene med norske eierinteresser i Peru.

Austevoll Seafood lot seg ikke rikke på tross av gjentatte forespørsler, og sa nei til besøk hos sitt datterselskap Austral Group. Men ikke lenge før avreise til Peru, lyktes det oss å få positivt svar fra Copeinca.

Det gjorde at vi både fikk besøke selskapets fabrikk i Chimbote, samt bli med ut i ett døgn på fiske. Denne tilgangen førte igjen til at vi kunne dokumentere kritikkverdige forhold ved behandlingen av både fisken og fiskeoljen, og klare brudd på EUs hygienedirektiv.

Hvordan finne ut hvor fiskeoljen til Norge kommer fra i Peru?

Importørene av fiskeolje ment for omega-3 produksjon i Norge strekker seg så langt som å opplyse hvor i verden de henter råvaren. Store produsenter av omega-3 konsentrat som GC Rieber og Epax forteller således gjerne at de får råoljen fra land som Peru, Chile og Marokko.

Men selskapene holder kortene tett til brystet når det gjelder hvilke leverandører de har i de aktuelle landene, for ikke å si hvilke fabrikker de faktisk får fiskeoljen fra.

Peru, som største produsent av fiskeolje i verden, har dessuten et utall selskaper som driver med fiskeolje, og disse selskapene har igjen en rekke fabrikker langs kysten av landet. Fiskeolje fra Peru kan dermed havne hvor som helst i verden.

For å kunne dokumentere hvilke sosiale og miljømessige konsekvenser råvaren til omega-3 kapslene vi spiser i Norge har - eller hvordan kvaliteten på fiskeoljen som brukes i kapslene er – var det nødvendig å finne ut nøyaktig hvilke selskaper og fabrikker i Peru som faktisk eksporterer råolje til Norge, og hvem som mottar denne oljen i Norge.

Å prøve å finne ut dette i Peru viste seg ganske raskt å være svært vanskelig. Da vi begynte å undersøke forholdene i landet, fikk vi raskt tilbakemelding fra kontakter i Peru at fiskeoljeindustrien er svært mektig og har gode kontakter hos landets myndigheter. Den er landets nest største eksportør, etter gruveindustrien.

En av våre kontakter, miljøverneren Maria Elena Foronda Fano, hadde selv opplevd å bli dømt til 20 års fengsel for sitt arbeid for å avdekke kritikkverdige forhold blant fiskeoljeprodusenter.

Og vår fikser og researcher i Peru opplevde umiddelbart at han fikk trusler og ble overvåket da han innhentet informasjon for oss.

Hans kjennskap til vilkårene for peruanske journalister gjorde at vi skjønnte at et krav om innsyn i landets eksport av fiskeolje til Norge neppe ville føre fram.

Først møtte vi den samme motstanden hos norske myndigheter.

Søknad om innsyn i import av fiskeolje fra Peru til Norge i forhold til navn på eksportør i Peru og importør i Norge, ble avslått av Tollmyndighetene med begrunnelse i at dette var bedriftshemmeligheter.

Klagen på avslaget førte heller ikke fram.

Vi fant imidlertid etter hvert ut at det også er en annen offentlig instans i Norge som også har en oversikt.

Mattilsynet har nemlig ansvaret for å kontrollere fiskeoljen som kommer direkte inn til Norge, for å sikre at råoljen er helsemessig forsvarlig.

Vi søkte derfor innsyn hos Mattilsynet, og ba om navn på avsender av fiskeoljen i Peru og mottaker i Norge, for de siste tre årene (2008 - 2010).

Etter lang behandlingstid fikk vi svar fra Mattilsynet sentralt om at innsyn var godkjent, med beskjed til Mattilsynets regionskontorer om å gi oss denne informasjonen.

Seks havner i Norge er godkjent for import av fiskeolje. Det meste av fiskeoljen shippes inn via Rotterdam, og blir kontrollert av nederlandske myndigheter, som anløpsland i EU.

Det viste seg at kun to av de norske havnene hadde mottatt fiskeolje direkte fra Peru de siste tre årene: Egersund og Kristiansund.

Etter en tid fikk vi svar fra Mattilsynets kontorer i disse to byene. Begge kontorer sendte oss importjournaler som viste både avsenderne av fiskeoljen og importørene her i landet.

Mens navnene på importørene var få og gjenkjennelige (med GC Rieber og Epax som de dominerende), var det en rekke eksportører i Peru som hadde sendt råolje til Norge de siste tre årene.

En gjennomgang av de peruanske selskapenes struktur viste imidlertid at de fleste av dem hadde en rekke fabrikker i Peru. Ut i fra selskapsnavnene var det derfor ikke mulig å lese av importjournalene til Mattilsynet hvilke fabrikker fiskeoljen kom fra.

Ved nærmere studie av importjournalene fra Egersund viste det seg imidlertid at det bak de peruanske selskapenes navn sto en bokstav- og tallkode.

I måneder hadde vi studert og fått oversikt over hvilke byer langs kysten av Peru som hadde fiskeoljefabrikker. Det var tre bokstaver i hver kode. Og snart ble det klart for oss at dette måtte være forkortelser for hvilke byer fiskeoljen kom fra.

Da vi henvendte oss til Mattilsynet i Egersund fikk vi bekreftet våre antagelser: Koden var en forkortelse for byen i Peru som fiskeoljen kom fra. Og med navnet på selskapet foran koden, visste vi nå nøyaktig fra hvilken fabrikk i Peru råoljen

til Egersund kom fra de siste tre årene (hver av produsentene i Peru har bare en fiskeoljefabrikk i hver by, med et par unntak).

Vi kontaktet så igjen Mattilsynet i Kristiansund. Med henvisning til importjournalen fra Egersund, ba vi dem også om å føre opp tall/bokstavkoden til hver enkelt import de siste tre årene, slik at importjournalene fra de to havnene var identiske.

Og det fikk vi, slik at vi nå hadde full oversikt over fiskeolje importert til Norge fra Peru, som Mattilsynet hadde kontrollert.

Vi gjorde flere forsøk på å få ut samme informasjon fra nederlandske myndigheter.

Vi visste jo at en stor del av råoljen til Norge ankom via Rotterdam, og altså ikke var synlig i Mattilsynets importjournaler.

Vi lyktes ikke med å få innsyn i Nederland, og fikk derfor ikke et absolutt bilde av all olje inn til Norge.

Men den informasjonen vi hadde gav oss et godt bilde; vi visste nå at alle de store selskapene i Peru eksporterer råolje til Norge, hvem som er mottakere, og fra hvilke fabrikker oljen kom.

Importjournalene fra Mattilsynet i Egersund og Kristiansund dokumenterte en annen viktig ting for oss: Begge de norske selskapene, Austral Group og Copeinca, hadde gjennom de siste tre årene eksportert fiskeolje til Norge. Ikke minst Austral Group, som dominerte leveransen av råolje fra sine fabrikker i Peru til Epax, en av de største produsentene av Omega 3-konsentrat her i Norge.

Men vi var også avhengig av å få klarlagt et annet forhold ved importen til Norge fra Peru. Fiskeolje brukes både til produksjon av dyre-/fiskefor, og til omega-3 kapsler. Fiskeoljen til sistnevnte går under betegnelsen "human consumption".

For vårt formål måtte vi derfor vite at eksportørene i Peru vi skulle undersøke (i første rekke Austral Group og Copeinca), faktisk produserer fiskeolje ment for omega-3 kapsler, og at det var denne råoljen som ble eksportert til Norge.

Vi hadde derfor bedt Mattilsynet om å merke av hvilke importører som gjaldt "human consumption", og hvilke som gikk til dyre-/fiskefor. Og dette fikk vi angitt i importjournalene.

Samtidig dobbeltsjekket vi dette ved å innhente informasjon hos EU.

På grunn av usikkerhet og kontroverser rundt kvaliteten på fiskeolje ment for "human consumption" (med andre ord omega-3 kapsler) fra land som Peru, vedtok EU i 2009 at det kun skulle tillates import av fiskeolje til dette formålet

fra fabrikker som hadde hygieniske standarder godkjent av EU – det såkalte hygienedirektivet til EU, som tidligere omtalt.

Ved å gå inn på EUs liste over godkjente fabrikker, fant vi ut at begge de norske selskapenes fabrikker i Peru (og for øvrig de fleste av de andre selskapenes fabrikker) hadde fått denne godkjennelsen.

https://webgate.ec.europa.eu/sanco/traces/output/listsPerActivity_en.htm#

Vi hadde nå fått en god oversikt over hvor fiskeoljen ment for produksjon av omega-3 kapsler i Norge kom fra i Peru. Med dette som bakgrunn kunne vi velge ut hvor i Peru vi skulle dra, og hvilke fabrikker vi skulle sjekke ut forholdene til.

Tilgang på lovbrudd og bøtere register

Selskapene som produserer fiskeolje i Peru er flinke til å profilere hvor god fiskeforvaltningen er i landet, og hvor ansvarlige selskapene er i forhold til fiske og miljø. Ikke minst gjelder dette de to norske selskapene Austral Group og Copeinca, som gjerne omtaler seg som best i klassen.

Igjen viste det seg at det ikke var gangbart å gå offisielle veier for å etterprøve lovlydigheten hos selskapene.

Under arbeidet vårt fikk vi kjennskap fra kilder om at det regelmessig ble foretatt kontroller som avslørte alt fra ulovlig fiske til ulovlige utslipp fra fabrikkene.

Fabrikkarbeidere og fiskere kunne fortelle at de selv hadde vært vitne til slike kontroller, og at det var en kjent sak at ulovligheter florerte innenfor industrien.

Med henvisning til offentlighetsloven i landet, søkte vi derfor under oppholdet i Peru om innsyn hos myndighetene i saker og bøter som var gitt mot fiskeoljeselskapene.

Søknaden ble sendt gjennom miljøorganisasjonen Mundo Azul i Lima, i håp om at det ville være lettere for en peruansk organisasjon å få innsyn.

Men i skrivende stund har Mundo Azul fremdeles ikke fått ett eneste ord til svar fra myndighetene på vår innsynsbejring.

Under arbeidet vårt fikk vi imidlertid tilgang på informasjon fra annet hold, som gjorde at vi kunne dokumentere lovbruddene til fiskeoljeselskapene.

Gjennom en godt plassert kilde innenfor påtalemyndighetene i Peru, fikk vi etter mange runder med kildepleie overlevert en CD med kopi av en del av det offisielle bøtere registeret hos myndighetene.

Vårt innsyn i bøtere registeret inneholdt 12.500 saker mot fiskeoljeselskapene fra perioden 2006 - 2010.

Og de viste at selskapene var anklaget for et utall lovbrudd, som for eksempel ulovlig fiske, fiske etter yngel, utslipp fra fabrikkene, og juksing med fangsvekt. Til sammen representerte sakene bøter på over 1,8 milliarder kroner. I tillegg var mange av selskapene også ilagt fiskeforbud i et antall dager som straff.

I bøtere registeret fant vi at også de norske selskapene hadde blitt tatt for lovbrudd; henholdsvis 179 lovbrudd for Austral Group, og 173 lovbrudd for Copeinca – i den delen av registeret vi satt på.

D	E	F	G
	FECHA	ARMADOR	TIPO
Contamination of marine environment or discharging effluents without treatment	04.12.2009	AUSTRAL GROUP S.A.A	SANCION
Capture or processing of prohibited species	09.10.2010	AUSTRAL GROUP S.A.A	SANCION
Capture of more fish than allowed for the boat	12.12.2008	AUSTRAL GROUP S.A.A	SANCION
	22.12.2009	AUSTRAL GROUP S.A.A	ARCHIVO
	04.01.2009	AUSTRAL GROUP S.A.A	ARCHIVO
Capture of juveniles	10.02.2008	AUSTRAL GROUP S.A.A	SANCION
Supposed fishing in five mile zone (fine for reducing speed or interrupting signal)	10/02/2008 al 11/02/2008	AUSTRAL GROUP S.A.A	SANCION
Capture of juveniles	19.12.2008	AUSTRAL GROUP S.A.A	SANCION
Problems or manipulation of balance	01.11.2007	AUSTRAL GROUP S.A.A	SANCION
	10/02/2008 al 11/02/2008	AUSTRAL GROUP S.A.A	ARCHIVO
Prooved fishing in five mile zone	10/02/2008 al 11/02/2008	AUSTRAL GROUP S.A.A	SANCION
	14.01.2009	AUSTRAL GROUP S.A.A	ARCHIVO
	10.03.2008	AUSTRAL GROUP S.A.A	ARCHIVO
	14.03.2010	AUSTRAL GROUP S.A.A	ARCHIVO
Prooved fishing in five mile zone	15.05.2010	AUSTRAL GROUP S.A.A	SANCION
Capture or processing of prohibited species	05.04.2008	AUSTRAL GROUP S.A.A	SANCION
Capture or processing of prohibited species	31.03.2008	AUSTRAL GROUP S.A.A	SANCION
Capture of juveniles	20.05.2010	AUSTRAL GROUP S.A.A	SANCION
Capture of juveniles	19.02.2008	AUSTRAL GROUP S.A.A	SANCION
	19.02.2008	AUSTRAL GROUP S.A.A	ARCHIVO
Prooved fishing in five mile zone	12.01.2008	AUSTRAL GROUP S.A.A	SANCION
Fishing without permit or using fish from boats without permit	25.02.2006	AUSTRAL GROUP S.A.A	SANCION
Fishing without permit or using fish from boats without permit	10.02.2006	AUSTRAL GROUP S.A.A	SANCION
Capture or processing of prohibited species	14.02.2009	AUSTRAL GROUP S.A.A	SANCION
Capture or processing of prohibited species	15/02/2009-15/02/2009	AUSTRAL GROUP S.A.A	SANCION
not providing information or providing false information	01/11/2008-30/11/2008	AUSTRAL GROUP S.A.A	SANCION
Capture of juveniles	14.05.2010	AUSTRAL GROUP S.A.A	SANCION
	11/01/2008 al 12/01/2008	AUSTRAL GROUP S.A.A	ARCHIVO
Too much bycatch	14.06.2010	AUSTRAL GROUP S.A.A	SANCION
Too much bycatch	09.06.2010	AUSTRAL GROUP S.A.A	SANCION
Too much bycatch	11.06.2010	AUSTRAL GROUP S.A.A	SANCION

Vi hadde dermed en bred offisiell dokumentasjon som sannhetsvitne på at fiskeoljeindustrien, inkludert de norske selskapene, ikke hadde rent mel i posen. Vår kilde opplyste at CD'en med sakene og bøtere registeret bare var en del av totalbildet for de aktuelle årene. Altså var situasjonen enda verre enn det vi satt på av dokumentasjon.

Fra våre kilder i Peru fikk vi imidlertid høre at fiskeoljeselskapene ikke bekymret seg for lovbruddene og bøtene.

På grunn av korrupsjon og trenering av sakene, kom de likevel aldri til å måtte betale dem, ble vi fortalt.

Gjennom forarbeidet og kontakter vår fikser i Peru hadde, fikk vi kjennskap til en advokat i Lima som langt på vei skulle bekrefte dette.

Advokaten, Victor Puente-Arno Tiravanti, og hans team av advokater hadde blitt hyret inn av myndighetene i Peru for å gå gjennom en del av sakene mot fiskeoljeindustrien, på grunn av mangel på kapasitet i departementet.

Tiravanti og hans team skulle slå fast hvilke lover som fiskeoljeselskapene hadde brutt, samt fastsette størrelsen på bøter.

Etter mange runder med overtalelse gikk Tiravanti til slutt med på å stille til intervju. Således fikk vi viktige vitnemål fra en med erfaring om hvordan trenering hos de med ansvar for å effektivere bøkene til slutt gjør at sakene blir foreldet og liggende i en skuff.

Kildekritikk i Peru

Vi var veldig bevisste på at fikseren vår, Stefan, var biolog med spesiell kjennskap til havforholdene, og også miljøverner.

Han hadde mye informasjon og kunnskap som var til stor nytte for oss. Vi brukte han som dykker, for å dokumentere bunnforholdene, sammen med vår fotograf.

Men, vi valgte å bruke en annen biolog med spesialkunnskap om havforurensningen som intervjuobjekt.

Miljøverneren Maria Elena var også først og fremst en kontaktformidler for oss, en som visste hva som foregikk i Chimbote, og som hadde et nettverk lokalt som gjorde at vi fikk tilgang til kilder der.

Hun hadde til fulle dokumentasjon på sin egen historie, på en måte som gjorde det uproblematisk å bruke den, samt annen informasjon fra henne.

Kildetilfanget i Peru for øvrig var så stort at vi ikke behøvde å tvile på det noen fortalte; vi hadde uavhengige fagfolk innen de ulike feltene, som fortalte den samme historien – åpent. Og som la fram skriftlig dokumentasjon for oss. Vi kunne velge.

På samme måte med lokalbefolkning og helseplager, og arbeidere og fiskere; vi hadde et så stort tilfang av uavhengige og åpne kilder som fortalte om de samme tingene, at vi ikke behøvde å tvile på sannhetsgehalten.

Vi hadde møter med fagforeninger for fabrikkarbeidere og fiskere, og gjorde også intervjuer med de.

Vi var kritiske til det de eventuelt ønsket å oppnå, men så også her at uavhengige organisasjoner og mange mennesker gav oss det samme bildet.

Ikke minst ble vi helt trygge da vi mot slutten av oppholdet i Peru intervjuet ledelsen i Copeinca, og la fram det fagforeninger og andre forteller om de ulike forholdene i fiskeoljeindustrien – og Copeinca-direktøren bekreftet forholdene.

Motstand i publiseringstiden

Vi inviterte bransjeorganisasjonen FHL (Fiskeri- og Havbruksnæringens Landsforening) til studio i andre sending, for å svare på kritikken mot bransjen.

Copeinca fikk samtidig imøtegåelse i programmene, i og med at vi hadde intervjuet direktøren i Peru.

De andre store norske aktørene som ble omtalt i programmene ville ikke på noe tidspunkt stille til intervju, gjennom det halve året vi var i dialog med dem. Og det hadde kanskje sammenheng med at bransjeorganisasjonen hadde bedt sine medlemmer om å ikke snakke med oss, som vi jo visste ut i fra e-posten vi hadde fått tilgang til.

FHL fikk i god tid før vi startet vår publisering en invitasjon til å komme i studio i den andre sendingen, og en redegjørelse for hva vi kom til å legge fram.

Foreningens representant fikk komme og se sakene i våre lokaler dagen før sending, selv om dette ikke er vanlig praksis.

Øyvind A. Haram, informasjonssjef i FHL, hevdet da at fiskeoljen vi hadde filmet skulle gå til dyrefor og ikke omega-3 kapsler. Han fikk en redegjørelse for at så ikke var tilfelle og at vi hadde dokumentasjon for at vi hadde filmet olje til kapsler.

Rett før sending dagen etter ble det imidlertid klart at foreningens talsmann likevel ville kjøre på med sin strategi i vårt studio; å hevde at det vi hadde filmet utelukkende var olje til dyrefor, for dermed å så tvil om vår journalistikk.

Vi framla da dokumentasjon, tegnet og forklarte for vedkommende hva vi faktisk hadde filmet. Han fikk igjen en redegjørelse for hvorfor vi var helt trygge på det vi hadde gjort, og at det ikke kunne trekkes i tvil.

Likevel valgte informasjonssjefen å kjøre på med sin strategi – en bløff – på direkte sending. Det ble umulig for programleder å gå i en polemikk om dette med vedkommende, som åpenbart ikke ønsket å diskutere problemstillingene vi faktisk belyste.

Vi hadde god dokumentasjon på at fiskeoljen skulle til omega-3 kapsler.

Likevel valgte vi å gå en ny runde med selskapet Copeinca, for å få bekreftet dokumentasjonen nok en gang. I mellomtiden registrerte vi at informasjon om at FBI hadde filmet dyrefor ble spredt på omega-3 kapselprodusentenes nettsider.

I og med at dette var FBI's siste sending for sesongen, valgte vi å publisere en sak på NRKs nettsider, for å sette punktum i saken (se vedlegg 11 – ”Fiskeoljen – til dyr eller folk?”).

Etter at saken var publisert, ble det stille fra bransjen.

7. Spesielle erfaringer

Våre kilder i Peru fortalte om trusler, og den ene av de opplevde trusler som følge av research han ble sendt ut på av oss.

Dette gjorde at vi måtte gå flere runder i forhold til våre kilders sikkerhet, og også vår egen sikkerhet, før avreise Peru. Hva kunne vi akseptere, og hvordan skulle vi forholde oss i enhver situasjon?

Som følge av dette hadde vi en avtalt meldeplikt hjem til redaksjonsledelsen, og også avtalte spilleregler for hvordan vi skulle opptre i Peru.

Sikkerheten til kilder kan aldri settes på spill, dette er noe vi fortsatt følger opp i forhold til de som turte å snakke åpent foran kamera i Peru.

Videre er det viktig å framheve erfaringen vår med viktigheten av å få lokale støttespillere i landet man jobber mot, når man forsøker å få informasjon og kilder i et land langt borte.

Språk og andre barrierer gjør det svært vanskelig å starte på null fra Norge – det er derfor svært viktig å få kontakter lokalt, som kan være en forlenget arm inn mot det man ønsker å oppnå, det være seg informasjon, kilder eller avtaler.

Vi gjorde oss tilgjengelige i Peru, det igjen gjorde at vi fikk kontakt med kilder vi ikke visste om på forhånd – folk som hadde en historie å fortelle.

Aldri haste videre når dagens avtaler er unnagjort, er vel moralen; vi var genuint nysgjerrige, og åpne for folk – vi snakket med de som krysset vår vei, på jakt etter mer informasjon.

Og vi tok i mot, etter 12, 14 og 16-timers arbeidsdager gjorde vi intervjuer med kilder som meldte seg og hadde noe å fortelle.

Vær kreativ når informasjonen og dokumentasjonen du søker ikke lar seg finne, eller du får avslag på innsyn, på første forsøk. Det finnes som oftest andre veier inn.

Og til slutt, og viktigste erfaring fra dette prosjektet; aldri gi opp! Tror du på en sak – vet du at du har en god sak... Så vanskelig det enn kan virke, så mye motstand du enn møter... Ikke gi opp!

Vi gav opp flere ganger underveis. Kom ikke videre.

Dette prosjektet er et resultat av tålmodighet og tro – overbevisning om en sak, så langt at hindringer ble til motivasjon.

Møter du motstand, så vet du som oftest at du er på rett vei!

Oslo, 13. januar 2012

Lisbeth Fauske Løland

Harald Eraker

Marit Higravf

Vedlegg:

Nettsaker

1. "En forbrytelse mot miljøet"
2. "Norge en stormakt i Perus fiskeolje"
3. "Lovbrudd i milliardklassen"
4. "Noen lover å forbedre seg"
5. "Mattilsynet reagerer kraftig på fiskeoljeproduksjonen i Peru"
6. "Bekymret over harsk fiskeolje i omega-3 kapsler"
7. "Omega-3 produkter fra Per"
8. "Norske eiere får ikke høre sannheten"
9. "- Mobbet vekk fra jobben"
10. "Maria Elena fikk 20 års fengsel etter fiskeolje-kritikk"
11. "Fiskeoljen – til dyr eller folk?"